

ЗАКОН

за изменение на Закона за висшето образование

(Обн., ДВ, бр. 112 от 1995 г., изм. бр. 28 от 1996 г., бр. 56 от 1997 г., бр. 58, 60, 111 и 113 от 1999 г., бр. 54 от 2000 г., бр. 22, 40 и 53 от 2002 г., бр. 48 и 70 от 2004 г., бр. 77, 83 и 103 от 2005 г., бр. 30, 36, 62 и 108 от 2006 г., бр. 41 от 2007 г., бр. 13, 43 и 69 от 2008 г., бр. 42, 74 и 99 от 2009 г., бр. 38, 50, 56, 63 и 101 от 2010 г., бр. 61 и 99 от 2011 г., бр. 60 и 102 от 2012 г., бр. 15, 63, 68 и 101 от 2013 г.)

§ 1. В чл. 95, ал. 3 думите „две трети“ се заменят с „30 на сто“.

ЗАКЛЮЧИТЕЛНА РАЗПОРЕДБА

§ 2. Законът влиза в сила от 1 януари 2015 г.

ВНОСИТЕЛИ:

М О Т И В И

към законопроект за изменение на Закона за висшето образование

I. Цели, които си поставя законопроектът и причини, които налагат неговото приемане:

Основната цел на предлагания законопроект е разширяване и гарантиране на равния достъп до висше образование чрез намаляване на размера на таксите за обучение на студентите.

Съгласно чл. 95, ал. 1 от Закона за висшето образование студентите, докторантите и специализантите заплащат такси за обучението си, като максималният им размер е определен в чл. 95, ал. 3 като процент от диференцираните нормативи по професионални направления за един студент, определени от Министерския съвет.

През периода от учебната 1999/2000 г. до 1 януари 2010 г. максималният размер на таксите за обучение, определен в чл. 95, ал. 3 от Закона за висшето образование, не е променян и е 30 на сто от диференцираните нормативи за издръжка за обучението на един студент по професионални направления. Същевременно през периода 2007–2009 г. базовият норматив за издръжка на обучението за един студент в държавните висши училища се увеличаваше последователно, както следва: 742 лв., 890 лв. и 963 лв.

През 2010 г. във финансирането на държавните висши училища бяха предприети тъй наречените „антикризисни“ мерки, с които нормативът за издръжка на обучението на един студент се намали с 10% и стана 866,70 лева, а със Закона за изменение и допълнение на Закона за държавния бюджет на Република България за 2010 г. (обн. ДВ, бр. 56 от 2010 г.) беше направено изменение в Закона за висшето образование, като таксата за обучение, заплащана от студентите се увеличи и стана една втора от норматива за издръжка на обучението от учебната 2010/2011 г.

През 2011 г. базовият норматив за издръжка на обучението на един студент беше намален с още 20 процента и стана 693 лева., а в края на 2011 г. с приемането на Закона за държавния бюджет за 2012 г. (обн. ДВ, бр. 102 от 2012 г.) отново бяха направени промени в Закона за висшето образование, като максималният размер на таксите за обучение, заплащани от студентите, докторантите и специализантите се увеличи от една втора на 2/3 от базовия норматив, който се плаща от държавата за издръжката на един студент.

Така за три учебни години държавната субсидия за издръжка на студент беше намалена с близо 30 на сто, а максималният размер на таксите за обучение беше увеличен двойно.

Тригодишната практика по прилагането на тези мерки показва следните резултати:

1 „Антикризисните“ мерки не намаляват отрицателните последици от кризата;

2. Държавата демонстрира оттегляне от издръжката и социалната отговорност към системата на висшето образование, особено към държавните висши училища, като прехвърли част от социалните си ангажменти на студентите, които поемат все повече от разходите за образование.

3. Беше ограничен достъпът до висше образование на младежите от нискодоходните социални групи;

4. Увеличи се многократно търсенето на специалности с по-ниски такси за обучение, което от своя страна води до дисбаланс на пазара на труда;

5. Увеличаването на максималния размер на таксите за обучение не доведе до повишаване на качеството на образованието, а послужи за компенсиране на намаляването на държавната субсидия за висшите училища.

6. Увеличаването на максималния размер на таксите за обучение компенсира само частично намаляването на държавната субсидия, тъй като таксите, предложени от висшите училища, за повечето от специалностите не достигат максималния размер, определен от закона.

II. Основни положения, които предлага законопроектът:

С настоящия законопроект се предлага изменение на нормата на чл. 95, ал. 3, с което максималният размер на таксите за обучение в държавните висши училища се намалява от две трети на 30 на сто от диференцираните нормативи по професионални направления за един студент.

31 януари 2014 г.

ВНОСИТЕЛИ: